

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Będzinie
podlegająca ujawnieniom
na dzień 31.12.2010r.**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
1.1. Informacje ogólne o Banku.....	3
1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej.....	3
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku.....	3
2.1. Ryzyko kredytowe.....	4
2.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym.....	5
2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań.....	10
2.1.3. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym.....	11
2.2. Ryzyko stopy procentowej.....	11
2.3. Ryzyko płynności.....	14
2.3.1. Struktura zarządzania ryzykiem płynności.....	14
2.3.2. Cele podstawowe zarządzania ryzykiem płynności.....	16
2.3.3. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności.....	16
2.4. Ryzyko operacyjne i ryzyko braku zgodności.....	17
2.4.1. Cele strategiczne zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności.....	18
2.4.2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności.....	18
2.4.2.1. Ryzyko operacyjne.....	18
2.4.2.2. Ryzyko braku zgodności.....	19
3. Fundusze własne.....	20
3.1. Informacje podstawowe.....	20
3.2. Wartość księgową funduszy.....	22
3.3. Struktura funduszy własnych.....	22
4. Adekwatność kapitałowa.....	22
4.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.....	22
4.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego.....	23
4.3. Pozostałe wymogi kapitałowe.....	24

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Będzinie z siedzibą: 42-500 Będzin ul. Modrzejowska 73 jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym w Katowicach pod numerem KRS 0000114646.

Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie.

Bank jest spółdzielnią i podlega jednocześnie regulacji prawnej:

- 1) ustawa z dnia 29.08.1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72 poz. 665 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 20.09.1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54 poz. 288 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 7.12.2000r. o funkcjonowaniu Banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i Bankach Zrzeszających (Dz. U. Nr 119 poz. 1252 ze zm.).

W 2010 roku nie nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego z innym bankiem.

Bank Spółdzielczy w Będzinie prowadzi działalność na terenie miast Będzin, Sosnowiec, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Wojkowice oraz gmin Bobrowniki i Psary, gdzie posiada swoje placówki.

BS w Będzinie na dzień 31.12.2010r posiadał akcje BPS S.A. w Warszawie w kwocie 230 tys. zł. oraz udziały w BS Mierzęcice w kwocie 60 tys. zł.

1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Będzinie oraz Uchwały Nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.

Od dnia 01.01.2008 r. w Banku obowiązują przepisy w zakresie wyliczania wymogów kapitałowych (Bazylea II) zawarte w Uchwale nr 380/2008 KNF, jak również w zakresie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – tzw. II filar Bazylei II, zawarte w Uchwale nr 383/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Struktura Zarządzania Ryzykiem w Banku Spółdzielczym

POZIOM NADZORCZY - Rada Nadzorcza

POZIOM ZARZĄDCZY - Zarząd Banku

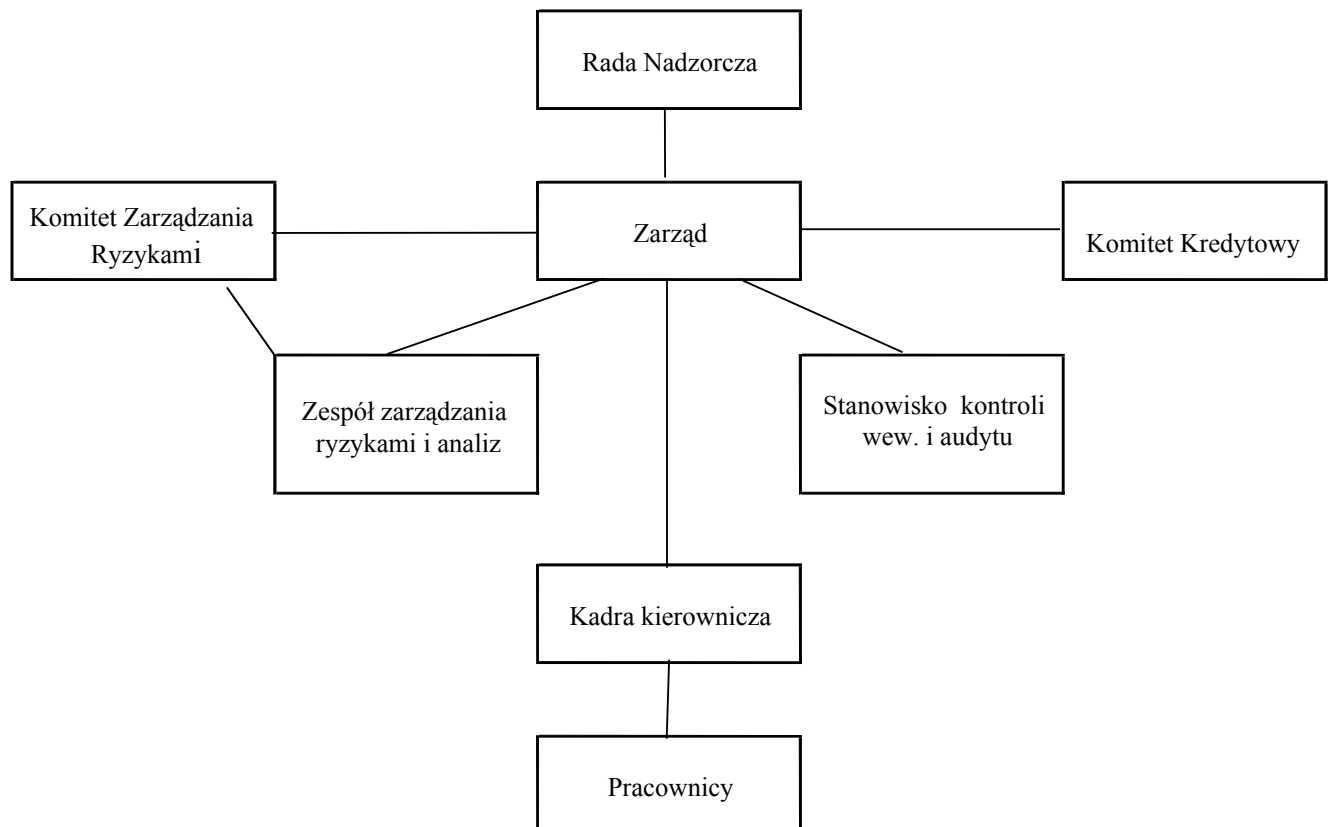
POZIOM DORADCZY - Komitet Zarządzania Ryzykami

POZIOM OPERACYJNY - Zespół zarządzania ryzykami i analiz

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
- 2) Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
- 3) Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Schemat zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Będzinie

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe – jest to ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji zaangażowań, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz stosuje określone techniki redukcji ryzyka kredytowego i politykę zabezpieczeń.

2.1.1 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę pełnią:

Prezes Zarządu: nadzoruje obszar ryzyka kredytowego, któremu podlegają m.in.: Stanowisko analityka kredytowego, Stanowisko kontroli wewnętrznej i audytu oraz Stanowisko wierzytelności trudnych;

Zastępca Prezesa ds. finansowo-księgowych: któremu podlegają m.in.: Zespół zarządzania ryzykami i analiz, oraz Stanowisko sprawozdawczości;

Członek Zarządu ds. handlowych: któremu podlega Naczelnik Wydziału Kredytów i pracownicy odpowiedzialni za identyfikację ryzyka pojedynczej transakcji;

Komitet Zarządzania Ryzykami: jako organ opiniodawczy w zakresie kształtowania polityki zarządzania aktywami i pasywami w Banku,

Komitet Kredytowy Banku: do kompetencji którego należy wydawanie opinii poprzedzających podjęcie decyzji kredytowej lub decyzji dotyczącej należności trudnej przez Zarząd Banku lub upoważnione osoby

Stanowisko analityka kredytowego: odpowiedzialne za realizację zadań w obszarze ryzyka kredytowego, a w szczególności analityk:

- 1) odpowiada za poprawność oceny wniosków o udzielenie kredytów, pożyczek, gwarancji i innych transakcji obciążonych ryzykiem kredytowym, i weryfikacji analiz zdolności kredytowej oraz oceny zabezpieczeń i propozycji klasyfikacji,
- 2) współuczestniczy w wydawaniu opinii dotyczących transakcji kredytowych obciążonych ryzykiem kredytowym oraz wykonuje zadania związane z monitorowaniem i administracją wszystkich transakcji obciążonych ryzykiem kredytowym i przyjętych zabezpieczeń;
- 3) współuczestniczy w tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego oraz ustalaniu limitów związanych z działalnością kredytową.

Stanowisko kontroli wewnętrznej i audytu:

- 1) przeprowadza kontrolę procesu identyfikacji ryzyk Banku oraz oceny istotności ryzyka,
- 2) analizuje metodyki i procesy zarządzania ryzykami Banku oraz ich zgodność z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Banku,
- 3) przeprowadza ocenę poprawności wyliczenia kapitału regulacyjnego oraz jakości procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, a także ocenę przeglądu i efektywności tych procesów – w zakresie ryzyka kredytowego,
- 4) formułuje rekomendacje zmierzające do likwidacji nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych analiz, kontroli i przeglądów.

Stanowisko wierzytelności trudnych odpowiedzialne jest za:

- 1) Opracowywanie informacji zarządczej w zakresie windykacji i restrukturyzacji należności kredytowych.
- 2) Współdziałanie w opracowywaniu wewnętrznych regulacji bankowych w zakresie restrukturyzacji i windykacji.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz:

- 1) dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyk ponoszonych przez Bank, w tym ryzyka kredytowego,
- 2) przeprowadza analizy poprawności wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk, w tym prawidłowości wyliczenia kapitału regulacyjnego i kapitału wewnętrznego;

Stanowisko sprawozdawczości odpowiada za:

- 1) Wyznaczanie wymogu kapitałowego w celu wyliczania wskaźnika wypłacalności Banku (Filar I NUK).
- 2) Raportowanie w sprawie skali portfela handlowego oraz wymogu kapitałowego.
- 3) Tworzenie baz danych ekonomicznych dla potrzeb analiz

Naczelnik wydziału oraz kierownicy oddziałów odpowiedzialni są za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku, podejmowanie decyzji kredytowych zgodnych z otrzymanym pełnomocnictwem;

Pozostali pracownicy Banku – uczestnicy procesu kredytowania - zobowiązani do przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

Struktura zarządzania ryzykiem kredytowym

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje następujące etapy:

- 1) identyfikację czynników ryzyka kredytowego;
- 2) ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity);
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka;
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka;
- 5) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 6) kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) dywersyfikacji oraz monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji, związanego ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku:
 - a) wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - b) w ten sam sektor gospodarczy,
 - c) wobec tego samego produktu,
 - d) w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
- 2) monitorowania i raportowania jakości portfela kredytowego;
- 3) monitorowania i raportowania adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone w porównaniu do ich poziomu;

- 4) analizy migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka;
- 5) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury;
- 6) monitorowania kredytów udzielanych „osobom wewnętrznym”;
- 7) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) prawidłowym przepływie informacji,
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- 1) stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej;
- 2) bieżący monitoring;
- 3) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych;
- 4) windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi;
- 5) kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- 1) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- 2) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno- finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Jako ekspozycje przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz U. Nr 235, poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. (Dz.U. Nr 235, poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne.

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- 2) kategorii "pod obserwacją",
- 3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznany ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Tabela 1. Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe za 2010r.

Kategorie należności	Stan na 31.12.2009r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw -spisanie	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2010r.	Wymagany poziom rezerw
Należności normalne - sektor niefinansowy	65.990,19	71.516,91	0,00	64.999,67	72.507,43	72.506,60
Należności pod obserwacją	4.110,18	9.446,20	0,00	4.938,39	8.617,99	8.617,98
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	4.110,18	9.446,20	0,00	4.938,39	8.617,99	8.617,98
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	109.669,81	110.972,16	0,00	138.736,91	81.905,06	81.905,06
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	109.669,81	110.972,16	0,00	138.736,91	81.905,06	81.905,06
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	1.209.394,29	291.703,01	0,00	1.482.949,87	18.147,43	18.147,43
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	860.662,34	10.202,49	0,00	870.864,83	0,00	0,00
- sektor budżetowy	348.731,95	281.500,52	0,00	612.085,04	18.147,43	18.147,43
Należności stracone	584.877,32	1.704.233,66	7.591,94	218.806,99	2.062.712,05	2.062.712,05
- Sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	584.877,32	1.704.233,66	7.591,94	218.806,99	2.062.712,05	2.062.712,05
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem	1.974.041,79	2.187.871,94	7.591,94	1.910.431,83	2.243.889,96	2.243.889,12
- w tym: stanowiąca kup /sektor niefinans./	232.826,89	470.989,77	0,00	7.993,47	695.823,19	695.823,19
nie stanowiąca kup	1.741.214,90	1.716.882,17	7.591,94	1.902.438,36	1.548.066,77	1.548.065,93

Tabela 2. Należności Banku wg stanu na 31.12.2010r. (w tys. zł)

Kategoria należności	31.12.2009 r.		31.12.2010 r.	
	Zł	%	Zł	%
Należności od sektora finansowego brutto(bez odsetek)	26.545.606,25	100 %	28.931.880,34	100 %
Należności normalne	26.545.606,25	100%	28.931.880,34	100%
Należności pod obserwacją	0,00	0 %	0,00	0 %
Należności poniżej standardu	0,00	0 %	0,00	0 %
Należności wątpliwe	0,00	0 %	0,00	0 %
Należności stracone	0,00	0 %	0,00	0 %
Rezerwy celowe na należności	0,00	%	0,00	%
W sytuacji pod obserwacją	0,00	%	0,00	%
W sytuacji poniżej standardu	0,00	%	0,00	%
W sytuacji wątpliwej	0,00	%	0,00	%
W sytuacji straconej	0,00	%	0,00	%
Należności od sektora finansowego netto (bez odsetek)	26.545.606,25	X	28.931.880,34	X

Kategoria należności	31.12.2009r.		31.12.2010r.	
	Zł	%	Zł	%
Należności od sektora niefinansowego brutto	39.099.750,90	100%	45.904.406,16	100%
Należności normalne	35.971.187,87	92,00%	42.857.637,02	93,36 %
Należności pod obserwacją	274.012,00	0,70%	574.531,77	1,25%
Należności poniżej standardu	548.349,04	1,40%	409.525,32	0,90%
Należności wątpliwe	1.721.324,67	4,40%	0,00	0,00%
Należności stracone	584.877,32	1,50%	2.062.712,05	4,49%
Rezerwy celowe na należności	1.625.309,84	100%	2.225.742,53	100%
w sytuacji normalnej	65.990,19	4,06%	72.507,43	3,26%
w sytuacji pod obserwacją	4.110,18	0,25%	8.617,99	0,39%
w sytuacji poniżej standardu	109.669,81	6,75%	81.905,06	3,68%
w sytuacji wątpliwej	860.662,34	52,95%	0,00	0,00%
w sytuacji straconej	584.877,32	35,99%	2.062.712,05	92,67 %
Nierozliczone prowizje	446.066,60	X	465.207,39	X
Należności od sektora niefinansowego netto (bez odsetek)	37.028.374,46	X	43.213.456,24	X

Kategoria należności	31.12.2009r		31.12.2010r.	
	Zł	%	Zł	%
Należności od sektora budżetowego brutto	2.930.797,09	100%	5.519.627,94	100%
Należności normalne	2.233.333,20	76,20%	5.483.333,08	99,34%
Należności pod obserwacją	0,00	0	0,00	0
Należności poniżej standardu	0,00	0	0,00	0
Należności wątpliwe	697.463,89	23,8%	36.294,86	0,66%
Należności stracone	0,00	0	0,00	0
Rezerwy celowe na należności	348.731,95	X	18.147,43	X
w sytuacji pod obserwacją	0,00	X	0,00	X
w sytuacji poniżej standardu	0,00	X	0,00	X
w sytuacji wątpliwej	348.731,95	X	18.147,43	X
w sytuacji straconej	0,00	X	0,00	X
Nierozliczone prowizje	14.861,29	X	45.417,73	X
Należności od sektora budżetowego netto (bez odsetek)	2.585.424,09	X	5.456.062,78	X

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów.

Bank identyfikuje oraz monitoruje ryzyko kredytowe z tytułu łącznych koncentracji zaangażowań:

- 1) wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
- 2) w ten sam sektor gospodarczy;
- 3) w ten sam rodzaj zabezpieczenia;

wprowadzone Instrukcją oceny adekwatności kapitałowe (ICAAP) w Banku Spółdzielczym w Będzinie.

W 2010r w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oczekiwano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest monitorowanie tego ryzyka, zapewnienie skuteczności technik redukcji ryzyka kredytowego oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych.

Corocznie w Banku dokonywana jest weryfikacja skuteczności zarządzania ryzykiem rezydualnym oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu tego ryzyka. Bank ocenia typy

przyjętych zabezpieczeń, określa poziom koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego oraz poziom istotności ryzyka rezydualnego.

Bank stosuje standardowe (typowe) formy zabezpieczeń : poręczenie według prawa cywilnego, wekslowego, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, blokada środków pieniężnych, cesja wierzytelności, hipoteka na nieruchomościach. Stosowanie standardowych form zabezpieczeń nie skutkuje istotnością ryzyka rezydualnego. Bank uznaje, że ryzyko rezydualne nie ma charakteru istotnego.

2.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. Ryzyko to związane jest z:

ryzykiem przeszacowania, które wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek,

ryzykiem bazowym, wynikającym z nierównomiernych zmian stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,

ryzykiem opcji klienta, wynikającym z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym i obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie. Opcje klienta są na ogół realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza i nie jest korzystne dla sprzedającego opcje

ryzykiem krzywej dochodowości polegającym na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

1) Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- a. skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku
- b. całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje

2) ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach nadzoru bankowego. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach Zarządu Banku oraz na posiedzeniach Rady Nadzorczej w cyklach kwartalnych.

W celu prawidłowego monitoringu ryzyka stopy procentowej, Bank prowadzi ponadto analizy symulacyjne, z uwzględnieniem scenariusza szokowego, (dokonuje pomiaru ryzyka określając potencjalną stratę na utrzymywanych pozycjach bilansowych).

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

- 1) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz.

Na dzień 31.12.2010r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – wzrost i spadek o 200 pb). W przypadku wzrostu stóp procentowych potencjalna zmiana wyniku odsetkowego wyniosłaby (+)411 tys. zł, natomiast w przypadku spadku, zmianę tę oszacowano na (-)411 tys. zł. Na koniec grudnia 2010 r. w banku występuje luka dodatnia tzn. występuje więcej aktywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych niż pasywów.

Narażenie banku na ryzyko stopy procentowej jest niewielkie. Większość pozycji aktywów oraz pasywów posiada oprocentowanie zależne od decyzji Zarządu. W grupie aktywów 34,97% stanowią aktywa o oprocentowaniu stałym. Po stronie zobowiązań ze stałym oprocentowaniem znajduje się 13,59% pasywów wrażliwych na wahania stopy.

Wszystkie ustalone limity dotyczące ryzyka stopy procentowej są przestrzegane.

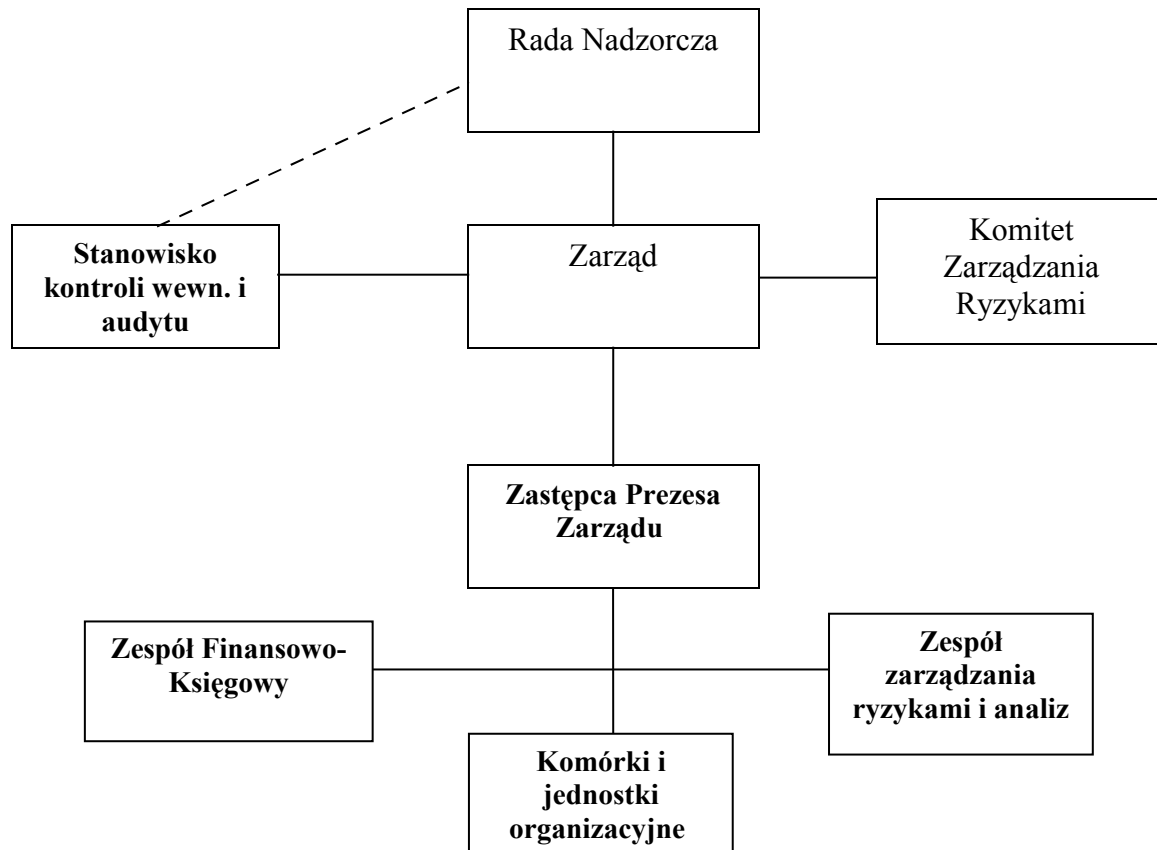
Tabela 3. Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2010 r. (w tys. zł.)

ANALIZA LUKI na 31.12.2010		Okres przeszacowania							% udziału
Rodzaj Aktywów/pasywów	Ogółem	24g-1mc	1-3mce	3-6mcy	6-12mcy	12m-2lata	2-5lat	pow.5lat	
AKTYWA									
Stala stopa proc.	27.700	21.400	1.600	200	2.800	1.500	-	-	34,97%
Lokaty bankowe	27.300	21.400	1.600	-	2.800	1.500	-	-	
Papiery wartościowe	400	-	200	200	-	-	-	-	
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kredyty pozostałe	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zmienna stopa proc.	50.756	50.356	-	-	-	-	-	-	65,03%
Kredyty budżetu	5.519	5.519	-	-	-	-	-	-	
Kredyty preferencyjne	1.587	1.587	-	-	-	-	-	-	
Pozostałe kredyty	43.650	43.650	-	-	-	-	-	-	
Zapadalność aktywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej	78.056	71.756	1.800	200	2.800	1.500	-	-	100,0%
PASYWA--									
Stala stopa procentowa	9.091	3.309	675	388	40	4.679	-	-	13,59%
Zobowiązania wobec budżetu	1.000	1.000	-	-	-	-	-	-	
Depozyty-o stałym oprocentowaniu	8.091	2.309	675	388	40	4.679	-	-	
Zmienna stopa procentowa	57.801	57.801	-	-	-	-	-	-	86,41%
Zobowiązania wobec budżetu	8.237	8.237	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania wobec sektora finansowego	2.000	2.000	-	-	-	-	-	-	
Depozyty o zmiennym oprocentowaniu	47.564	47.564	-	-	-	-	-	-	
Wymagalność pasywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej	66.892	61.110	675	388	40	4.679	-	-	100,0%
LUKA		10.646	1.125	-188	2.760	-3.179	-	-	
LUKA SKUMULOWANA		10.646	11.771	11.583	14.343	11.164	-	-	
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu wzrostu o 2 pp		204	19	-2	14				
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu spadku o 2 pp		-204	-19	2	-14				

2.3 . Ryzyko płynności

Ryzyko płynności – jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.

2.3.1. Struktura zarządzania ryzykiem płynności

Obok Rady Nadzorczej i Zarządu, koordynujących politykę zarządzania ryzykiem na najwyższym szczeblu, w procesie zarządzania płynnością Banku uczestniczą:

Komitet Zarządzania Ryzykami - ma charakter organu opiniodawczego i doradczego Zarządu. Zadaniem Komitetu jest:

- 1) opiniowanie i doradzanie Zarządowi w zakresie kształtowania się struktury bilansu i sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku oraz współczynnika wypłacalności i adekwatności kapitałowej,
- 2) opiniowanie poziomu ryzyka płynności obciążającego działalność Banku,
- 3) opiniowanie nowo wprowadzanych lub modyfikowanych produktów w Banku w zakresie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko płynności oraz wynik finansowy Banku,
- 4) inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka płynności,

- 5) opiniowanie propozycji ustanowienia lub aktualizacji limitów płynności wynikających z regulacji wewnętrznych Banku,
- 6) opiniowanie regulacji wewnętrznych Banku pod kątem ryzyka płynności
- 7) opiniowanie podejmowanych w Banku działań, zmierzających do utrzymania ryzyka płynności na akceptowalnym poziomie,

Kierownik Zespołu finansowo-księgowego – odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).

Zespół zarządzania ryzykami i analiz – do jego zadań należy:

- 1) pomiar ryzyka płynności,
- 2) monitorowanie wskaźników ryzyka płynności i odpowiednich limitów, w tym nadzorczych norm płynności,
- 3) sygnalizowanie Zarządowi przypadków przekroczeń oraz wyjaśnianie przyczyn powodujących przekroczenia.
- 4) badanie wpływu czynników ryzyka bankowego, pod kątem struktury aktywów i pasywów Banku oraz dokumentowanie pomiaru ryzyka płynności, zarówno w ujęciu historycznym jak i prognozowanym.
- 5) opracowywanie – przy współpracy z odpowiednimi komórkami merytorycznymi – propozycji limitów dla ryzyka płynności oraz przedstawianie ich Komitetowi do opiniowania i Zarządowi celem podjęcia decyzji wdrożeniowych.
- 6) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku obejmujących zasady zarządzania ryzykiem
- 7) sporządzanie okresowych sprawozdań z dokonanego pomiaru ryzyka płynności i przedkładanie ich właściwym organom i komitetom Banku.
- 8) sporządzanie innych niż sprawozdawczość obowiązkowa informacji sprawozdawczych.
- 9) współpraca i koordynowanie działań wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku w zakresie pozyskania rzetelnych informacji sprawozdawczych dotyczących ryzyka płynności ze wszystkich obszarów działania Banku,

Stanowisko kontroli wewnętrznej i audytu – odpowiada za kontrolę:

- 1) przestrzegania przepisów prawa oraz obowiązujących w banku regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem płynnością;
- 2) funkcjonowania w banku systemu informacji zarządczej obejmującego zagadnienia dotyczące płynności;
- 3) skuteczności ujawniania w ramach kontroli funkcjonalnej błędów i nieprawidłowości związanych z zarządzaniem płynnością oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących;
- 4) realizacji określonych i wymaganych przez zarząd celów i polityki Banku w zakresie płynności płatniczej;
- 5) kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych dotyczących ewidencjonowania zdarzeń dotyczących płynności;
- 6) jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego w zakresie zarządzania płynnością;

- 7) adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego w aspekcie zarządzania płynnością;
- 8) oceny struktury organizacyjnej banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji w zakresie zarządzania płynnością;

Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne:

Zobowiązane są do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku, a także do wykonywania zadań związanych z realizacją planów i procedur awaryjnych.

2.3.2. Cele podstawowe zarządzania ryzykiem płynności

Celem podstawowym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie.

Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku (w tym zagospodarowanie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych) oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

2.3.3. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
 - a) bieżące zarządzanie płynnością,
 - b) sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową,
- 2) pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów,
- 3) reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- 4) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- 5) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.

Bieżące zarządzanie płynnością obejmuje:

- 1) sprawdzanie stanu gotówki w kasach oraz skarbcach na początek dnia,
- 2) sprawdzanie większych planowanych wypłat z rachunku klientów, wypłat kredytów oraz wpłat w danym dniu i w dniu następnym,
- 3) ustalanie stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy, skarbiec),
- 4) uzyskiwanie informacji o stanie rachunku bieżącego,
- 5) ustalanie stanu gotówki odprowadzanej na rachunek bieżący Banku, lub określenie zapotrzebowania na gotówkę,
- 6) wyliczanie stanu rachunku bieżącego,

- 7) ustalanie kwot przeznaczanych na lokatę typu O/N,
- 8) ustalanie kwot przeznaczanych na lokaty terminowe na okresy dłuższe,
- 9) zakładanie lokat na ustalone kwoty i terminy

Pomiarem ryzyka i monitorowaniem płynności zajmuje się Zespół zarządzania ryzykami i analiz, który cyklicznie zbiera i przetwarza dane z systemu informatycznego, oraz odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz monitoruje płynność finansową Banku za pomocą:

- 1) analizy urealnionej luki płynności i wskaźników płynności;
- 2) analizy stabilności bazy depozytowej tj. osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych podmiotów niefinansowych;
- 3) analizy koncentracji dużych deponentów;
- 4) analizy zrywalności depozytów.
- 5) wyznaczania i monitorowania wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 3 roku oraz powyżej 10 lat,

W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych prowadzi się ponadto:

- 1) scenariuszowe analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym,
- 2) kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych jednostek/komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne. Informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem obrad Komitetu Zarządzania Ryzykami.

2.4. Ryzyko operacyjne i ryzyko braku zgodności

Ryzyko operacyjne – jest to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych;

Ryzyko braku zgodności - skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego jest wdrażany według postanowień Uchwały Nr 383 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

2.4.1. Cele strategiczne zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania.

2.4.2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności

2.4.2.1. Ryzyko operacyjne

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego jest wdrażany według postanowień Uchwały Nr 383 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykami w której określono najistotniejsze cele zarządzania ryzykiem operacyjnym .
- 2) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.
- 3) Instrukcja pomiaru, limitowania i monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego Banku Spółdzielczego w Będzinie metodą analizy Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego.
- 4) Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Będzinie

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym udział biorą:

Rada Nadzorcza: sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Komitet Zarządzania Ryzykami inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka operacyjnego oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem ryzyka operacyjnego i bezpieczeństwa Banku. Nadzoruje działania zmierzające do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie. **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** ma za zadanie gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego otrzymywanych od wyznaczonych w jednostkach/komórkach organizacyjnych osób.

Stanowisko kontroli wewnętrznej i audytu ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie regularnych

przeглядów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku Spółdzielczym w Będzinie.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, obowiązujących w Banku, oraz uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń wywołujących ryzyko, a także mają obowiązek raportowania ww. zdarzeń.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukowanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły. Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku charakteryzujących się wysoką podatnością na ryzyko.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

Informacja ta zawiera:

- 1) analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych,
- 2) szacunkowe i prognostyczne obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodami BIA.
- 3) wyliczenia poziomu KRI.

Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego (oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka):

- 1) Modyfikowanie procesów w aspekcie redukowania ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
- 2) Zabezpieczenia fizyczne;
- 3) Zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia)

2.4.2.2. Ryzyko braku zgodności

W procesie bezpośredniego zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

- 1) Zarząd Banku sprawujący funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku sprawuje Zastępca Prezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych.
- 2) Komitet Zarządzania Ryzykami zajmujący się opiniowaniem zagadnień związanych z ryzykiem braku zgodności, ujętych w niniejszej Instrukcji.
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz, sporządzający raporty ryzyka braku zgodności.
- 4) Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych pełniący kontrolę funkcjonalną,
- 5) Wszyscy pracownicy Banku, odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych Banku oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy.
- 6) Nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku sprawuje Rada Nadzorcza.

Wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz niefinansowych z tytułu ryzyka braku zgodności.

Profil ryzyka braku zgodności Banku wyznaczany jest w oparciu o dane dotyczące następujących grup kosztów, ponoszonych przez Bank: odsetki karne, zapłacone kary

umowne, zapłacone odszkodowania, koszty windykacji, spowodowane nie przestrzeganiem przepisów wewnętrznych i zewnętrznych Banku.

Corocznie w Banku dokonywana jest okresowa weryfikacja skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku.

Analiza strat z tytułu ryzyka braku zgodności za okres od 01.01.2010r. do 31.12.2010r przedstawia:

Poniesione skutki niefinansowe ryzyka braku zgodności – nie odnotowano takich strat.

Poniesione skutki finansowe ryzyka braku zgodności – nie odnotowano takich strat.

W związku z powyższym, stwierdza się że ryzyko braku zgodności w Banku Spółdzielczy w Będzinie można uznać za nieistotne.

3. Fundusze własne

3.1. Informacje podstawowe

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obarczonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych. Bank będzie zwiększał poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy.

Fundusze własne Banku Spółdzielczego tworzą:

- 1) fundusze podstawowe banku,
- 2) fundusze uzupełniające banku w kwocie nie przewyższającej funduszy podstawowych banku,
- 3) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe banku, które stanowią:
- 4) brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością banku, rozumiana jako różnica pomiędzy wymaganym odrębnymi przepisami a faktycznym poziomem rezerw celowych banku,
- 5) zaangażowania kapitałowe banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki zakłady ubezpieczeń, wyrażone w postaci:
 - a) posiadanych akcji lub udziałów,
 - b) kwot zakwalifikowanych do zobowiązań podporządkowanych,
 - c) innego zaangażowania kapitałowego w składniki zaliczane do funduszy własnych lub kapitałów tych podmiotów, w tym dopłaty na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, według wartości bilansowej,
- 6) inne pomniejszenia funduszy własnych banku określone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Do funduszy podstawowych w banku zalicza się:

- 1) fundusze zasadnicze banku, które stanowią:
 - wpłacony fundusz udziałowy oraz fundusz zasobowy i fundusz rezerwowy,
- 2) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowią:
 - a) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - b) nie podzielony zysk z lat ubiegłych,
 - c) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o

wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów,

- 3) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe, które stanowią:
 - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - b) strata z lat ubiegłych,
 - c) strata w trakcie zatwierdzania,
 - d) strata netto bieżącego okresu.

Fundusze uzupełniające banku obejmują:

- 1) fundusz z aktualizacji wyceny – utworzony na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego:
 - a) dodatkową kwotę odpowiedzialności członków banku spółdzielczego, w części określonej przez Komisję Nadzoru Finansowego, nie większej niż połowa kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
 - b) zobowiązania podporządkowane, rozumiane jako zobowiązania z tytułu przyjęcia przez bank – w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, wydanej na wniosek banku, pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20% tej kwoty, z tym, że w banku spółdzielczym suma tej kwoty i dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków, o której mowa w lit. a), nie może przewyższać połowy funduszy podstawowych banku – środków pieniężnych spełniających zgodnie z umową łącznie następujące warunki:
 - środki pieniężne przyjęto na okres, co najmniej 5 lat (okres umowy),
 - środki pieniężne nie mogą być wycofane z banku przed upływem okresu umowy, chyba że na wniosek banku Komisja Nadzoru Finansowego wyrazi zgodę na wcześniejszy zwrot środków pieniężnych, pod warunkiem spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 128 ust. 1 Prawa bankowego,
 - środki pieniężne podlegają zwrotowi w ostatniej kolejności w przypadku upadłości banku lub jego likwidacji,
 - zwrot środków pieniężnych nie jest zabezpieczony przez Bank pośrednio lub bezpośrednio,
 - c) fundusze tworzone ze środków własnych lub obcych, pod warunkiem, że:
 - bank może dowolnie wykorzystywać je na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka,
 - ich kwota została obliczona zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, ustalona przez zarząd banku i zweryfikowana przez biegłych rewidentów,
 - d) zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty o podobnym charakterze, pod warunkiem, że:
 - - nie podlegają one spłacie z inicjatywy wierzyciela bez uprzedniej zgody Komisji Nadzoru Finansowego,
 - - umowa przyznaje bankowi możliwość odroczenia spłaty odsetek z tytułu tych pozycji,
 - - w razie upadłości banku lub jego likwidacji przyjęte środki będą podlegać zwrotowi w ostatniej kolejności,
 - - warunki emisji zapewniają możliwość pokrywania strat kwotą długu wraz z niespłaconymi odsetkami, wynikającymi z tych pozycji,
- 3) inne pozycje określone przez Komisję Nadzoru Finansowego w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem w Banku.

3.2. Wartość księgowa funduszy

Fundusze Banku na koniec 2010 r. składały się z następujących rodzajów funduszy:

- fundusz udziałowy w wysokości 535,6 tys. zł,
- fundusz zasobowy w wysokości 8204 tys. zł,
- fundusz rezerwowy 329,7 tys. zł,
- fundusz ogólnego ryzyka 630 tys. zł.

Łączna wartość kapitałów Banku na dzień 31.12.2010 r. wyniosła 9.699 tys. zł.

3.3. Struktura funduszy własnych

Bank zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe i uchwały Nr 381/2008 z 17 grudnia 2008r KNF w sprawie funduszy własnych banku, utrzymywał na koniec 2010 r. fundusze własne na poziomie 9.699 tys. zł, pozwalającym pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Tabela 4. Fundusze własne Banku

Lp.	wyszczególnienie	Wartość w tys. zł	Struktura w %
I	Fundusze własne podstawowe	9699	100%
1.1	Fundusze zasadnicze	9069	93,5%
1.1.1	Fundusz udziałowy	535	5,5%
1.1.2	Fundusz zasobowy	8204	84,6%
1.1.3	Fundusz rezerwowy	330	3,4%
1.2	Fundusz ogólnego ryzyka	630	6,5%
1.3	Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	-18	
1.3.1	Wartości niematerialne i prawne	-18	
II	Fundusze własne uzupełniające	0	
III	Fundusze własne banku	9699	
IV	Fundusze własne Banku dla potrzeb adekwatności kapitałowej	9681	

4. Adekwatność kapitałowa

4.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.

Zgodnie z Art. 128 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo bankowe, Bank jest zobowiązany utrzymywać sumę funduszy własnych i dodatkowych pozycji bilansu Banku określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:

- kapitał regulacyjny,
- kapitał wewnętrzny.

W metodzie kalkulacji kapitału wewnętrznego definiuje się poszczególne rodzaje ryzyka, jakie zidentyfikowano w działalności Banku i szacuje ich istotność. Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny (wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk Filaru I NUK),

Etap II – ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na ryzyko dla uznanych za istotne ryzyk Filaru I NUK,

Etap III – szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych ryzyk Filaru II NUK.

Bank monitoruje istotne ryzyka zgodnie z posiadanymi pisemnymi procedurami zarządzania tymi ryzykami.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w Banku z uwzględnieniem strategii Banku, polityki zarządzania kapitałem oraz planów kapitałowych. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank dąży do sprecyzowania czy posiadane fundusze są odpowiednie do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny tego ryzyka. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka.

Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki metod szacowania kapitału) i jakościowe, w szczególności w zakresie danych wejściowych i wyników stosowanych modeli.

Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego przez Bank, określony w dalszej części niniejszej Instrukcji, obejmuje w szczególności:

- 1) pisemne zasady polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka w działalności Banku,
- 2) proces ustalania (alokacji) kapitału w zależności od poziomu ryzyka w Banku (opisujący przekształcanie miar ryzyka w ujęciu ilościowym ryzyka w wymogi kapitałowe),
- 3) proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału),
- 4) system kontroli wewnętrznej oraz instytucjonalnej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

W procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego uczestniczą wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku oraz powołane przez Zarząd Komitety i Zespoły, w tym w szczególności Komitet Zarządzania Ryzykami

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego poprzez realizację celów zawartych w przyjętych przez Zarząd Banku procedurach zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym Banku.

Przestrzeganie niniejszej Instrukcji oceny adekwatności kapitału wewnętrznego objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno – sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega ocenie w ramach Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku.

4.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został skalkulowany z wykorzystaniem metody standardowej.

Tabela 5. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według rodzaju ekspozycji na 31 grudnia 2010 roku w zł.

Lp.	wyszczególnienie	Pierwotna wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1	Ekspozycje bilansowe	86 121	48 245	3 860
2	Ekspozycje pozabilansowe	978	713	57
	razem	87 099	48 958	3 917

Tabela 6. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według wagi ryzyka kontrahenta w zł.

Waga ryzyka	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy razem dla ryzyka kredytowego
0%	2 267	0	0
20%	28 617	5723	458
50%	5 187	2594	207
75%	41 573	31180	2494
100%	9 444	9444	756
150%	11	17	1
razem	87 099	48 958	3 917

4.3. Pozostałe wymogi kapitałowe

Bank Spółdzielczy w Będzinie przeprowadza wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitałowej, w ramach którego niezależnie od wymogów nadzorczych obciążających współczynnik wypłacalności bada się wynik narażenia banku z tytułu innych ryzyk.

Tabela 7. Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31 grudnia 2010 roku w tys. zł

Rodzaj ryzyka	Wymóg kapitałowy na 31.12.2010 roku w tys. zł		
	I Filar	II Filar	Razem
Ryzyko kredytowe	3.917	0	3.917
Ryzyko rynkowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	1.037	0	1.037
Ryzyko koncentracji	0	0	0
Ryzyko płynności	X	32	32
Ryzyko stopy %	X	0	0
Ryzyko wyniku finansowego	X	0	0
Fundusze własne po pomniejszeniu	X	X	9.681

Kalkulacja wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2010r. sporządzona została z uwzględnieniem nie znaczącej skali działalności handlowej, tj. w zakresie księgi bankowej bez uwzględnienia kapitału krótkoterminowego.

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika BIA. Kwota wymogu BIA na 2010 rok wynosi 1.037 tys. zł

* * *

Bank Spółdzielczy w Będzinie podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

CZŁONEK ZARZĄDU d/s Handlowych
Bożena Krzemińska

Z-ca PREZESA ZARZĄDU d/s Finansowo - Księgowych
Renata Nowak

PREZES ZARZĄDU
Ryszard Olszewski

BANK SPÓLDZIELCZY
w Będzinie
42-500 Będzin, ul. Modrzejowska 73
tel. 267-39-05, fax 267-57-42
NIP 625-001-05-28